



**UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA**

CURS ACADÈMIC 2010 - 2011

ENSENYAMENT: DRET

ASSIGNATURA: DRET CIVIL CATALÀ

PROFESSOR/A: JORDI DAURA RAMON / JAUME PIÑOL ALENTÀ

CURS: 4t

QUADRIMESTRE: 2n

CRÈDITS: 8,5

TIPUS: OBLIGATÒRIA

1. L'ASSIGNATURA EN EL CONJUNT DEL PLA D'ESTUDIS

L'assignatura se situa en el darrer tram de la titulació, en el segon quadrimestre del quart curs de la llicenciatura, quan l'alumne ja ha tingut la visió completa de tots els drets civils anteriors, la qual cosa hauria d'afavorir la ràpida assimilació i identificació dels conceptes i fonaments de les distintes institucions jurídiques que integren el programa.

2. OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Lluny de repetir la presentació sistemàtica de les institucions civils ja desenvolupades durant tota la titulació en les diferents assignatures dels drets civils anteriors, la integració del programa conforme a les prescripcions del dret civil vigent a Catalunya fa que aquesta assignatura de «Dret civil català» s'hagi d'enfocar de cara a la complementació de les mancances pròpies de la compressió dels programes anteriors, així com a l'enfortiment i aprofundiment de la visió de conjunt de l'ordenament civil de Catalunya.

L'assignatura també ha de complir una funció important: l'anàlisi de la legislació recentment promulgada que, per aquesta raó, no va poder ser integrada en el programa corresponent de la titulació.

Tots els objectius esmentats han de formar part del contingut tan de les classes teòriques com de les pràctiques les quals, aquestes darreres, poden assumir un perfil diferent al tradicional de la resolució d'un supòsit de fet.

3. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

L'alumne, en iniciar aquesta assignatura, ja ha d'haver completat la familiarització amb les competències pròpies del dret civil mitjançant els principals instruments jurídics de suport: repertoris de jurisprudència, bases de dades, etc., tant en suport paper com electrònic i on-line. Així mateix, ha d'haver incorporat al seu lèxic el vocabulari tendencialment complet del Dret (civil), coneixent perfectament el seu significat. També haurà d'haver aconseguit desimboltura en el maneig dels textos legals: cerca, interpretació i crítica de la norma.

A partir d'aquest bagatge, l'alumne haurà de ser capaç d'interrelacionar els continguts dels diferents programes anteriors, havent d'ésser competent per a l'anàlisi del complexos supòsits de fet, si més no des del punt de vista civil, en els que s'acostuma a presentar la realitat jurídica.

4. CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ I PART GENERAL

Lliçó 1: Introducció: el dret civil de Catalunya

1. L'ordenament jurídic de Catalunya. Vigència i aplicació: l'organització de la coexistència de drets vigent a Catalunya.
2. El Dret civil de Catalunya i les seves fonts. El Codi civil de Catalunya.
3. Interpretació, integració i aplicació del Dret civil de Catalunya.

Lliçó 2: El dret de la persona

1. La personalitat civil: capacitat jurídica i capacitat d'obrar.
2. La persona física i l'edat. L'interès superior del menor. L'emancipació.
3. Autonomia de la persona en l'àmbit de la salut.
4. La persona jurídica. Associacions i fundacions.

Lliçó 3: Els béns i els fets jurídics

1. Els béns.
2. El temps: còmput i efectes jurídics.
3. La prescripció.
4. La caducitat.

OBLIGACIONS I CONTRACTES

Lliçó 4: Les obligacions i els contractes. La compravenda i la cessió de finca per construcció futura

1. La competència legislativa de la Generalitat de Catalunya en matèria d'obligacions.
2. La teoria general de l'obligació.
3. El contracte. La rescissió per lesió. L'acció revocatòria per frau de creditors.
4. La compravenda a carta de gràcia.
5. La cessió de finca o d'edificabilitat a canvi de construcció futura.

Lliçó 5: Els contractes agraris, les pensions periòdiques i els contractes de consum. La mediació de dret privat

1. Els contractes agraris. Les disposicions generals dels contractes de conreu.
2. L'arrendament de finques rústiques. Els contractes d'integració.
3. Les pensions periòdiques de caràcter personal: el censal i el violari.
4. Els contractes de consum. El Codi de Consum. Les vendes especials de consum.
5. La mediació en l'àmbit de dret privat.

ELS DRETS REALS

Lliçó 6: La possessió. L'adquisició del dret real. El dret de propietat

1. La possessió.
2. Els títols adquisitius dels drets reals: tradició, donació i usucapió. L'extinció del dret real.
3. Els diversos modes d'adquirir la propietat: l'accessió i l'ocupació.
4. El dret de propietat: protecció, restriccions i relacions de veïnatge.
5. La situació de comunitat. El règim jurídic de la propietat horitzontal. La comunitat per torns. La mitgeria.

Lliçó 7: Els drets reals limitats (1)

1. L'usdefruit. Usdefruit amb facultat de disposició; de boscos i plantes; de diners i de participacions en fons d'inversió.
2. El dret d'ús i el dret d'habitació.
3. Les servituds.
4. Els censos. Els cens emfitèutic i el cens vitalici.
5. Els drets d'aprofitament parcial.

Lliçó 8: Els drets reals limitats (2)

1. El dret de superfície.
2. El dret de vol.
3. Els drets reals de garantia. Les garanties possessòries: dret de retenció, penyora i anticresi. La hipoteca.
4. Els drets reals d'adquisició. El dret d'opció; el tanteig i retracte. El retracte de confrontants i la torneria.

DRET DE FAMÍLIA

Lliçó 9: El Dret de família. El matrimoni

1. El Dret de família. El matrimoni: aspectes generals.
2. Els efectes del matrimoni i els efectes comuns de la seva crisi. El pla de parentalitat. Ús de l'habitatge familiar.
3. Els capítols matrimonials.
4. Les disposicions per raó de matrimoni.
5. Els negocis jurídics entre cònjuges.

Lliçó 10: Els efectes patrimonials del matrimoni. El règim econòmic del matrimoni

1. Efectes *inter vivos* i *post mortem* del matrimoni.
2. Els règims econòmics matrimonials. El règim de separació de béns: la compensació per raó del treball.
3. Altres règims econòmics matrimonials: participació en els guanys i comunitat.
4. Els règims econòmics matrimonials en el Dret local.

Lliçó 11: Les relacions convivencials de base no matrimonial

1. La convivència estable de parelles unions estables de parella.
2. Les relacions convivencials d'ajuda mútua.
3. L'acolliment de persones grans.

Lliçó 12: La relació de parentiu

1. El dret d'aliments d'origen familiar.
2. La filiació. Les accions i els efectes de la filiació.
3. La filiació adoptiva i l'adopció.

Lliçó 13: La potestat paterna i les institucions civils de protecció de la persona

1. La potestat del pare i de la mare.
2. La tutela.
3. Les altres institucions de protecció: la curatela, el defensor judicial, la guarda de fet i l'assistència.
4. La protecció patrimonial de la persona discapacitada o dependent.
5. La protecció dels menors desemparats. L'acolliment.

DRET DE SUCCESSIONS

Lliçó 14: El fenomen successori.

1. La successió *mortis causa*. Els principis successoris en el dret civil de Catalunya.
2. Els títols successoris.
3. L'herència.

Lliçó 15: El procés d'adquisició de l'herència

1. Les fases del procés d'adquisició de l'herència. La vocació i la delació. La capacitat per a succeir.
2. L'acceptació i la repudiació de l'herència.
3. El règim de l'adquisició de l'herència.
4. La comunitat hereditària.
5. La partició de l'herència. La col·lació.

Lliçó 16: La successió voluntària.

1. La successió testada. El testament i la seva interpretació. Les formes testamentàries.
2. La ineficàcia del testament i de les disposicions testamentàries.
3. La institució d'hereu. Les disposicions fiduciàries. Les substitucions hereditàries i el fideïcomís.
4. Els llegats. Les disposicions modals.

5. La marmessoria.
6. La successió contractual. Els pactes successoris. La institució contractual d'hereu: els heretaments.

Lliçó 17: Les atribucions successòries ordenades per la llei

1. La llegítima.
2. La quarta vidual.
3. La successió intestada.

5. ACTIVITATS QUE ES DESENVOLUPARAN EN L'ASSIGNATURA

Les activitats són, principalment, presencials, a través de les lliçons impartides pels professors de l'assignatura a l'aula corresponent.

La realització de casos pràctics se sotmet a les circumstàncies i les condicions del desenvolupament del curs, anunciades amb la deguda antelació. Les pràctiques poden també assumir un perfil diferent al tradicional de la resolució d'un supòsit de fet, configurant-se al voltant de l'anàlisi de la jurisprudència, d'una conferència d'un jurista professional, d'un debat sobre una matèria jurídica d'actualitat, etc.

També es proposa el treball individual de l'alumne, a través de la recensió de la lectura recomanada. La recensió és un treball individual de l'alumne que consisteix en la realització d'un examen crític sobre un estudi o escrit jurídic recomanat pel professor de l'assignatura i relatiu a la matèria del programa. No és, doncs, un resum, sinó un comentari personal sobre la lectura - llibre, article de revista, etc. -, tot valorant l'opinió o criteri de l'autor. Per a tal fi, es pot dividir el comentari en parts, coincidents o no amb les de la pròpia lectura recomanada.

La recensió no es pot lliurar realitzada a mà i l'extensió ha de ser d'entre 2 i 10 planes.

6. TEMPORALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS

Les classes es duran a terme durant el segon quadrimestre del curs acadèmic, és a dir, des del mes de febrer fins al mes de maig, en l'horari oficial assenyalat.

La recensió de la lectura recomanada podrà presentar-se en qualsevol moment durant la vigència del quadrimestre corresponent, fins al mateix dia de l'examen final, i es lliurarà al professorat de l'assignatura o a Secretaria del Departament de Dret Privat. També podrà presentar-se de cara a la convocatòria d'exàmens de setembre, fins al mateix dia de l'examen.

L'examen per avaluar els coneixements de l'alumne es farà a l'hora i el lloc indicats en el Calendari d'Exàmens, durant el segon període d'avaluació del curs acadèmic, és a dir, en els mesos de maig-juny i durant el període corresponent a la convocatòria de setembre.

7. AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant un examen final escrit, de caràcter obligatori per a l'alumne matriculat, que se superarà obtenint la qualificació d'APROVAT.

L'examen constarà d'una part teòrica i, eventualment, d'una altra de pràctica; en el cas de que hi hagi part pràctica, s'hi podran utilitzar els textos legals per a la resolució del supòsit de fet plantejat.

La qualificació d'APROVAT s'assolirà amb la suficiència demostrada en totes les respostes a les preguntes, inclosa la part pràctica, si s'escau.

Els i les alumnes que hagin realitzat la recensió de la lectura recomanada podran veure incrementada la nota obtinguda en l'examen final; aquesta circumstància es farà palesa en l'listat de notes mitjançant el símbol * al costat del nom o de la nota obtinguda per l'alumne. La participació activa en la resolució dels casos pràctics i l'assistència a classe constituïran altres elements a tenir en compte per a l'avaluació final.

8. MATERIALS

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BADOSA COLL, FERRAN (Director), *Manual de Dret civil català*, Marcial Pons, Madrid-Barcelona, 2003.

GETE-ALONSO, M.C.-SOLÉ RESINA, J.-YSÀS SOLANES, M.:

- *Nociones de Derecho civil vigente en Cataluña*, Tirant lo Blanch, València, 2007.
- *Derecho de la Persona vigente en Cataluña*, 2a. ed., Tirant lo Blanch, València, 2008.
- *Derecho de Familia vigente en Cataluña*, Tirant lo Blanch, València, 2007.
- **LLOBET AGUADO, J.**, *Derecho de Sucesiones vigente en Cataluña*, 2a. ed., Tirant lo Blanch, València, 2008.

PUIG FERRIOL, LLUÍS-ROCA TRIAS, ENCARNA,

- *Institucions del Dret civil de Catalunya*, I, «Introducció i Part General. Obligacions i Contractes. Drets Reals», 5a. ed., Tirant lo Blanch, València, 1998.
- *Institucions del Dret civil de Catalunya*, II, «Dret de la Persona i Dret de Família», 6a. ed., Tirant lo Blanch, València, 2004.
- *Institucions del Dret civil de Catalunya*, III, «Dret de Successions», 7a. ed., Tirant lo Blanch, València, 2009.
- i **ABRIL CAMPOY, J.-AMAT LLARI, M.E.**, *Institucions del Dret civil de Catalunya*, IV, «Drets reals», Tirant lo Blanch, València, 2007.

DEL POZO CARRASCOSA, P.-VAQUER ALOY, A.-BOSCH CAPDEVILA, E.,

- *Derecho civil de Cataluña. Derechos reales*, Marcial Pons, Barcelona, 2008.
- *Derecho civil de Cataluña. Derecho de Sucesiones*, Marcial Pons, Barcelona, 2009.

LUCAS ESTEVE, ADOLFO, *Els Dret reals. Estudi introductor del llibre V del Codi Civil de Catalunya*, Atelier, Barcelona, 2007.

MALUQUER DE MOTES, CARLOS J. (Coordinador), *Derecho de familia. Anàlisis desde el derecho catalán*, Bosch, 2a. ed., Barcelona, 2005.

TEXTOS LEGALS

EGEA, JOAN-FERRER, JOSEP, *CODI CIVIL DE CATALUNYA i legislació complementària*, EUB, Barcelona, 13a. edició, 2007.

CODI CIVIL DE CATALUNYA, edició a càrrec de Judith Solé Resina, Tirant lo Blanch, 2010.